

Anul IV. Aiud, 25 Decembrie 1928. No. 41—42.

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean
și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘU.

COLABORATORI:

I. Aldea, Jer. Ciungan, Const. N. Buzatu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringear, A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghea

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrul corpului d'dactic, iar pentru comitele școlare și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sărbătorile românești.

Praznicele religioase au fost totdeauna pentru neamul românesc și praznice naționale. Căci acest neam călcat în picioare de venetici și fără mijloace de apărare, n'a reușit niciodată să-și manifeste pulsul și elanul vieții sale naționale decât cu aceste ocaziuni. Se va găsi cineva să contesteze caracterul național al sărbătorilor noastre? Ii voi arăta acestuia că chiar faptul că înainte-vreme nu se sărbătoriau odată cu ale străinilor, Românul a început să vadă în sine ceva deosebit — și această *deosebire* a alimentat în sufletul său focul sacru al avântului către libertate.

Aceasta ar fi o neînsemnată părțică din caracterul național al sărbătorilor noastre, a cărui notă esențială o formează obiceiurile și ceremoniile specific românești. Sunt colindele, cântecele de stea, irozii, vifleimul, etc ce povestesc s'au pun în scenă viața mântuitorului; apoi sorcova, plugușorul, sân-vășitu, Crucea Bobotezii, deniile, ouăle pestrițe, scrânciobul, hora etc. obiceiuri și ceremonii ce dau viață satelor noastre,

În momentele tragice prin care a trecut neamul nostru, singurul prilej de uitare a suferințelor și necazurilor a fost praznicul preasfânt și prealuminat.

Suntem datori cu toții a păstra odoarele moștenite dela strămoși și mai ales școala să contribuie la menținerea lor. Am dori deci ca serbările de Crăciun să aibă un program alcătuit bine mai multe colinzi (în cor) și vre-o piesă ocazională (1) în care sunt întrețesute asemenea colinzi și fapte de-ale momentului. Nu cu pom de Crăciun nemțesc își petrec sătenii noștri de sărbători, ci cu datinele moștenite din moși-strămoși.

Iată un sătean de-al nostru, care povestește cum și-a petrecut sărbătorile când fusese în America. Spunea că și acolo a avut norocul să primească colindători de-ai noștri, cu steaua; — dar colindătorii nu erau copii ci oameni bătrâni. Pe când istorisirea făcea haz între ascultători; (un om bătrân să umble a colinda!) eu mă gândiam că bătrânii colindători de acolo n'au intenționat să se facă de râsul compatrioților lor, ci depărtarea înstrăinarea i-a împins să-și creeze o atmosferă care să-i aproprie cât mai mult sufletește de locul natal părăsit. Dacă acești expatriați, rățăciți printre fel de fel de ginți și popoare nu și-ar celebra astfel sărbătorile, am mai putea spune oare că în ei vibrează o inimă românească și că reprezintă gloria acestui neam peste mări și țării?

Să-și dea fiecare seama de importanța ce trebuie dată acestor sărbători ca factori ai vieții naționale românești!

Ger. Leu.

Cuvântarea

președintelui Asociației învățătorilor din jud. Alba, Alexandru Duvlea, la sărbarea actului sfințirii bisericii ort. rom. din Sebeș, de cătră I. P. Sa, Metropolitul Nicolae Bălan, la 4 Noiembrie 1928.

Înalt Preasfinția Voastră!

În atmosfera de sărbătoare, a actului sfințirii unei biserici,

1) Magii sau Colinde de stea, de Iuliu Vuia; „Moș Crăciun de S. Ionescu etc.

care mult timp a stat în fruntea bisericuțelor din jurul ei, de cătră I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Metropolitul Ardealului, ar putea oare se tacă glasul aceluia, cari poartă numele celuiice a întemeiat Biserica? Nu! căci aceasta ar însemna o lacună simțită în fastul ei.

Noi învățătorii români, alătura de preoțimea noastră, în trecut am întreținut pururea vie flacăra sacră a dragosteii de neam și de lege. Același lucru îl vom face în prezent și viitor, pentrucă, cu cât cineva poate mai mult, cu atât și datoriază mai mult.

Grija noastră cea care, este ca să lucrăm cu zor la temelia culturii noastre naționale românești, a cărei lipsă să simte așa de mult, pentru a ridica acest neam cât mai curând pe aceea treaptă a culturii, pe care se află celelalte națiuni de-un sânge cu el.

Când zic însă cultură națională românească, înțeleg aceea cultură, care se razimă pe morala creștină, pentrucă noi știm, că nu putem sări în gol ca aventurierii, fiindcă numai depe temelia solidă a tradițiilor unui neam, se pot face salturile înălțătoare ale lui.

Doctrina Religiei noastre ne spune, că la Dumnezeu orice idee, este totodată și o faptă, o creațiune. Dacă noi oamenii suntem făcuți după chipul și asemănarea Lui, atunci noi sămănăm mai mult cu D-zeu, prin acelea idei, cari sunt, dacă nu fapte, cel puțin începuturi de fapte, — prin ideile forțe. Aceste idei forțe vom avea să le deșteptăm noi în copii. Avem pentru aceasta învățatura trecutului și avem și pe aceea a prezentului.

În trecutul luptelor noastre, am avut noi și aliați, dar cel mai puternic aliat al nostru ne-a fost aliatul intern: țăria răbdării, credința vie în izbândirea dreptății, sufletul românesc și acest suflet ne-a dat puțința de-a ne putea alia cu D-zeul dreptății, carele în clipele cele-mai tragice ale Istoriei noastre, a pus degetul său în cumpănă și-am triumfat. Cum s'a întâmplat aceasta nu cercetăm mai departe, pentrucă problema noastră în fața unui adevărat misteriu, nu este să-l lămurim, ci să-l adâncim și mai tare pentru a-l preface într'un misteriu și mai mare.

Felul credinței, pe care noi vom avea s'o însuflăm în copiii nostri este :

„Cred în Dumnezeu și'l ador, fără să încerc ca să'l înțeleg, și'l văd pretutindenea de față, și activ, nu numai în ocârmuirea vecinică a universului, în vieța internă a sufletelor noastre ci și în Istoria popoarelor și a omenirii“.

Metoda de realizare a acestei credințe, s'ar putea reasuma în strălucitele cuvinte ale aceluia, care oareundeunde a zis, cu glas de tunet apostolesc :

„Începe prin a zidi în interiorul tău o biserică în jurul tău, în familie, fă să domniască o atmosferă pură, pe urmă vei da societății aceea ce corespunde cu cele dinlăuntru ale tale“.

În frenezia bucuriei de prezența I. P. S. Voastre aici, în numele învățătorilor acestui județ, pe cari eu îi reprezint, ridic acest pahar de vin în sănătatea I. P. S. Voastre, urându-vă mulți ani fericiți mărire, spre a neamului înălțare, fericire și strălucire.

NAȘTEREA.

Când pronunțăm cuvântul — Naștere — nu putem pune stavilă emoțiilor și ideilor ce apar din subconștient trezite de bucuria ce o simțim de pe urma reflexiunilor a sf. sărbători a Nașterii Domnului.

Simțim cu adevărat bucuria Nașterii D. Iisus, prin faptul că noi prin activitatea ce o desfășurăm nu facem altceva de cât ceia ce D. N. Iisus a făcut, născându-se pe lume pentru a naște în sufletele mulțimei iubirea de Dumnezeu, de aproapele, de tot ceace ne înconjoară.

După cum Fiul lui Dumnezeu s'a născut pentru a reface lumea, arătându-i calea fericirii eterne, astfel noi prin această naștere simbolizăm însăși activitatea și menirea Invățătorului — Invățătorilor — căci învățător a fost Iisus, învățători suntem și noi.

Iar prin sărbătorirea Nașterii Invățătorului omenirii sărbătorim însăși profesia noastră, cari prin folosul ce-l aduce generațiilor și sacrificiile ce se impun; drept recompense cuvine-se a ne zice acum: Nașterea Domnului Nostru Iisus s'o ajungem întru mulți ani fericiți.

Barbu Tiberiu.

f.v.

Școala de ieri și școala de azi.

— Reflexii —

Nu vreau să arăt aici, în toate amănunțele ei, ce-a fost școala de ieri — dinainte de războiu — și ce e școala de azi — de după războiu, — ci mă voiu mărgini asupra unui singur lucru: **sporul realizat de școala din trecut și a celui realizat de școala din prezinte.**

Indemnul mi l'a dat articolul: „**Pentru-ce nu se face mai mult spor în școală**“, publicat în „Vatra Școlară“ dela 15 Noembrie 1928 și semnat de dl. s. revizor, Izidor Dopp.

Intru-cât constatările Dlui. Dopp pun în raport inferior școala de azi față de școala din trecut, nu pot trece de tot indiferent, peste cele, ce scrie în citatul articol. **Cred, că e bine să clarificăm aceasta chestie atât de importantă: comparația dintre școala trecutului și școala prezintelui.** Când o fac aceasta deci, o fac exclusiv în interesul binemeritat al cauzei școlare și al învățătorului și nici decât condus de interese particulare ori polemice.

Să vedem, prin urmare, cum își intemeiază Dl. Dopp constatările, din articolul citat mai sus :

Dsa spune, fără remușcări, că a fost inspirat de convingerea unei persoane, care ar fi fost doar un părinte și pe deasupra membru al unui comitet școlar.

Aici, eu ași face următoarea constatare :

Când vrei să faci o constatare, mai ales de natura celei din chestie, trebuie să te bazezi pe convingerea și opinia oamenilor competenți, a oamenilor cu greutate în chestie, ori apoi simțindu-te bine inarmat, o faci pe barba-ți proprie.

A te solidariza și a consimți în o chestie de înteres general, ba mai mult național, cu convingerea unei persoane, — fie ea părinte ori chiar membru al unui sau mai multor comitete școlare, constituie, acest fapt, o mare greșală.

Dela mine, ca om al școlii, se pretinde să cunosc exact, că pregătirea școlărilor de azi este „inferioară celei, ce să dădea înainte vreme“ sau nu ? Nu am aici nevoie de convingerea scrintită a unei persoane laice.

Dată aceasta împrejurare, sunt în absolută măsură a-i dovedi și a-l convinge pe acel părinte, membru al unui comitet școlar, că el în, convingerea sa este în eroare. Câtă vreme eu nu o pot face aceasta, ci din contră mă dau bătut de convingerea lui scrintită, consimțind cu ca și pe deasupra, — și asta e mai dureros —

ca aderent din slăbiciune, mă fac chiar propagandistul convingerii scălciate a acestei persoane, numai om de școală nu mă pot numi. Eu ca unul care am funcționat ca învățător în școala de ieri timp de 15 ani și mai bine, iar în cea de azi 10 ani, cu totul altă convingere am asupra sporului din aceste 2 școale și nu mă indoiesc, că voi fi singur care cred și văd așa.

Să păsim la argumente. Știm ce se făcea în școala din trecut: **Cetit, scris, puțină aritmetică — unde se făcea — și mai puțină geografie și istorie, memorizare berechet apoi dai la „Az asztal iskolai butor“.** De-ți era mai mare mila de limba bieților elevi; incolo nimic alt-ceva. Mai mult făceam extrașcolar, pisând, necurmat, coardele sentimentului național, ceea-ce s'a afirmat cu vârf și indesat; — rezultatul școlii acesteea a dat — în general — 70 procente de analfabeți — vorbesc de noi Ardelonii, căci știm foarte bine și cifra analfabeților din „Tară“. —

Că pentru-ce nu s'a putut face mai mult, în aceasta școală a trecutului, încă o știm foarte bine. Ceea, ce s'a făcut se datorește **exclusiv celui mai desăvârșit idealism al învățătorului român ardelean.** Cu programa de pe atunci nu mult ne frământam noi capul. Făceam tot, ce puteam, **principala lucru era să ținem mereu sentimentul național la cel mai înalt grad, apoi puțin cetit și scris, ca să putem împăca și dușmanul, opresorul, care, ne cerea pe: „A magyarok a IX-ik században jöttek Ázsiából, Álmos vezérlete alatt“.**

Asta, pe scurt, a fost școala trecutului, în Ardeal.

Școala de azi, **Dle Dopp, e ca cerul de pământ față de cea de ieri.**

Azi deși avem o programă supraincercată, la o școală cu 3—4 puteri, **se exhaustiază ad literam.** În cazul acesta unde pui cunoștințele destul de vaste ale școlarului de azi — țăranului de mâne, — cu cele ale școlarului din școala trecutului — ale țăranului de azi — ?

Resultatul școalei de azi e în măsură să arete abia 20 procente analfabeți și pe alocurea nici 5.

Astfel stând lucrul, în adevărata lui lumină, eu resping cu toată revolta sufletului meu constatările, făcute de **Dl Dopp, în articolul său și-l rog să-l convingă despre convingerea greșită și pe respectivul părinte sau membru al unui comitet școlar.**

De inchiere adaug încă atât: că avem cea mai firmă și întemeiată nădejde, că noul ministru al instrucției, va nizuî, ca ferind la un adăpost mai uman și vrednic pe bietul învățător, **ameliorându-i situația materială, acest învățător, de azi, să poată munci cu toată puterea sa pentru binele și**

luminarea neamului său, căci dela aceasta depinde viidrul nostru.

Acest ministru va face tot posibilul și cu cea mai mare urgență, ca gradațiile și remunerațiile pentru cursurile de adulți restante, să le primească, căci a muncit pentru ele și legea i-le asigură.

Idealism, în viitor, să nu se aștepte numai dela noi. Toți să fim idealiști, cu mic cu mare: și de jos în sus, dar și de sus în jos.

Noșlac, Decembrie 1928.

ION ALDEA.

Numai jale.

*El, fruntașul Nicolae,
A venit c'o fuse seacă
Depe câmpul de bătae.*

*Și s'a stîns așa de-o dată
Și-a lăsat în lumea asta
Trei copii fără de lată.*

*Multă jale a fost în casă!
Plângea popa și bătrâni,
Plângea doamna preuteasă.*

*Numai plânset e'n odae,
Hohotînd plîngeau copiii,
Arz'o focul de bătae.*

*Cantorașul Stan Moldâlgă
Legănat cânta condacul
De și sfinții stau să plîngă.*

*Pe mamă n'o fine locul.
Cu bărbatul de odată
Și-a 'ngropat și ea norocul.*

*Gînduri negre o apucă
Câte-o dată'n miez de noapte
Și-i tot vine să se ducă.*

*Să se arunce de pe-o stîncă:
Ori să piarză'n fund de iezăr
Unde-i apa mai adîncă.*

*La căsuță foc să-i puie
Intre flacări să se stingă
Nici-un semn să nu-i rămâie.*

*Nici de rarișlea de tei
Unde-a fost înmormîntată
Toată fericirea ei.*

*Pe-un cojoc de pei de oaië,
Copilașii își coc somnul.
Mamei, inima să'nmoaie.*

*Cînd îi vede cum visează
În somn dulce copilașii,
Singură să mbărbătează:*

*„Ah, îi păcat să nu te zbași,
Ci să lași pustii în lume
Trei copii nevinovați.!”*

Alba Iulia.

Insl. Teodor Trifa.

Un raport lunar.*

În prezentul raport lunar de pe luna Noembrie a. c. am onoare a Vă raporta cele ce urmează.

Absențe făcute de învățător la această școală n'au fost.

Frecvența copiilor a fost regulată, afară de câteva excepții, cari au absentat din cauze care nu depind de voința lor.

Materia prescrisă de regulament se lucrează cu succes.

Activitatea extra. școlară. Ținând seamă, că sfaturile bune nu prind bine în popor, când sunt anunțate dela tribună, am căutat a mă folosi de cealaltă cale, adică sfaturile să fie prinse de popor nesimțite și într'un mediu mai intim. Ceeace m'a hotărât a face așa zisele *șezători culturale manuale*, dintre cari trei le-am ținut cu un frumos succes și iată cum:

Prin preotul local la biserică și prin copiii dela școală am anunțat că Joia; în fiecare săptămână, cât va ținea iarna voui face la școală șezători, unde sunt invitați toți de a lua parte, fiecare cu lucru lui. Apelul a avut răsunet, căci la prima șezătoare am avut circa 30 persoane și la celelalte două următoare, numărul asistenților a fost indoit. Procedeu. La școală am luat măsuri ca sala să fie încălzită, instalând în acelaș timp și o lampă din puterile proprii, Adunându-se oamenii sunt invitați a lua fiecare loc și încep a lucra și povesti unii cu alții. Când s'au adunat destui oamenii se începe programul șezătorii propriu zis: Li se cetește mai întâi o bucată comică mai dinainte aleasă. Apoi li-se cetește bucăți cu conținut moral. După aceasta se apelează la toți și unul din ei își drege glasul și începe apoi firul unui basm. Cântă apoi câte mai mulți un cânte și în special colinde, care acum își au mai mult rost.

La urmă preotul din localitate le citește câte un pasagiu din biblie, dându-le și explicările necesare. În felul acesta fiecare șezătoare răpește cam 3 ore plăcute și instructive.

Am observat că oamenii pleacă mulțumiți cu hrana sufletească și mulți poate mângăiați: Când în sufletul lor se poate observa a frământare adâncă, când le citesc bucăți cu conținut moral-religios. Așa tucata „ Scânteia cât de mică mare foc aprinde”. de Tolstoi, a lăsat în sufletele lor urme adânci. La fel au gustat pe „Creangă” în povestea sa „Ivan Turbincă”. Cât timpul îmi va permite, aceste șezători le voui ținea regulat, căci observ că sunt mai practice ca cele de Duminica, pe care le-am încercat nu cu mult succes. La șezătorile culturale-manuale se adună mai mult public, căci vin cu lucru și au ocazia de-a câștiga pe lângă lucru ce a lucrat și hrana sufletească.

Bucium Isbita, Decemvrie 1928.

Minodora Colea inv.

* Am publicat cu plăcere acest raport, pentru a arăta cum știe să muncească în cătunul acela din Munți-Apuseni, o învățătoare conștientă. O dăm model tuturor.

Ce suntem noi?

Este o întrebare care în mod filozofic probează existența.

Noi existăm atât în idealism cât și în realitate, prin faptul că ceiace se spune ca ideal de a hotărâ soarta omenirii, noi o înfăptuim, prin munca și cultura noastră. A lăsa tot viitorul popoarelor pe seama noastră înseamnă, și în același timp suntem niște valori cari merită răsplata muncii nu numai prin mulțumirea sufletească în conformitate cu progresul realizat, ci și prin retribuțiunile realității. Este lucru incontestabil că cel mai fericit este a trăi în ideal, ați hrăni viața sufletească cu cele mai sincere și mai frumoase noțiuni de bine și frumos regăsindu-ți astfel alinare; însă tot în același timp viața nu o poți trăi numai în visuri, când cele trebuitoare pentru întreg confortul vieții pentru a putea face față cerințelor de om intelectual; și când acestea nu ți-le poți îndeplini rămâi cu regretul că nu ești destul de considerat, dându-ți astfel seama că realitatea este altfel de cum o interpretezi.

Dacă stai să judeci, ce suntem noi decât oamenii realității pe care însăși realitatea nu voește să-i recunoască; — căci așa este — cam întotdeauna laturei progresive îi urmează în mod natural una regresivă cari prin luptă veșnică ce o duc între ele una căutând a se afirma prin muncă și energie la triumf.

Astfel e și cu noi cari abia acum începem a ne lupta serios spre a triumfa prin progresul nostru, arătând prin aceasta lumii cari prin opiniunea ce și-a format-o, și este încă în formație că „noi suntem ceva“, că rolul nostru este mai mare de cum și-l închipue, că cele șase sau șapte clase normale, nu echivalează întru nimic cu liceul. (De multe ori am auzit vorbindu-se despre liceu ca despre un lucru măret, care face din copil un savant menit a conduce el treburile țării; iar despre școala normală că este cea mai inferioară, și mai ușoară școală.)

Pentru a afirma valoarea și superioritatea sc. normale, cum și acelor trecuți prin ea e destul a spune că atât în trecut cât și în prezent cei mai mari filozofi au fost învățători.

Apoi la militare printre candidații la examene, sunt în parte învățători, profesori, ingineri, avocați etc, locul întâiu printre cei trecuți îl ocupă învățătorii — trece un învățător, cade un avocat — lucru real dar care te uimește.

La școală o parte dintre profesori erau propunători atât la normale cât și la liceu. Ultima clasă la normală era cl. VI-a, iar la liceu cl. VIII-a. De multe ori profesorul avea ora I-a lucrare în scris cu cl. VIII-a, iar ora doua în cl. VI-a de la normale. Ce se întâmplă? Profesorul dădea la ambele clase același subiect. Rezultatul a fost că; mulți elevi de la normale întreceau pe cei de la liceu prin felul cum coordonau și judecau chestiunile. Iată deci cum se desmint opiniunile despre învățători,

Apoi alte și alte exemple și mari și mărunte pe cari învățătorii le ridică la înălțime prin conștiințiozitatea, energia și prezența de spirit formându-și prin aceasta în mediul social un loc favorizat, un loc de frunte, care să ridice prestigiul și valoarea sa reală.

Cioara, Decembrie 1928.

Barbu Tiberiu.

Elevii noștri.

Invățătorul: Tu, Milică, știi câți dinți are omul?

Elevul: O gură plină, d-le învățător.

* *

Invățătorul: Cine ți-o ajutat ta socoteala asta Petrică?

Petrică: Nimeni!

Invățătorul: Nu spui adevărul. Te-a ajutat fratele-tău din liceu.

Petrică: Zic zău că nu mint: nu m'o ajutat!

A făcut-otoată numai el!

Calend. „Amicul Copiilor“.

Intre artă și profesiune.

de I. Breazu, inv.

Diviziunea muncii, divizând ocupațiunile oamenilor, a creat ceace noi azi numim profesii. Profesioniști sunt toți oamenii cari printr'un fel anumit își câștigă existența, în lupta cea mare ce se dă pentru ea.

Tocmai această aprigă luptă, a cărei victorie va străluci pe frunțile acelor cari sunt inzestrați cu mai multe arme de existență, a fost o cauză evidentă și reală a diviziunii muncii; numai divizându-și sistemul de defensivă fiziologică și psihică, omenirea a putut să asalteze, cu jertfe considerabile, civilizația de azi.

Diviziunea muncii, prin crearea profesiunilor, a fost o necesitate de prin ordin în evoluția firească a societății.

În linii generale, distingem două categorii principale de profesioniști: Unii cari, sunt transformatorii ai materiei brute și distribuitori ai ei; acești utilizând mai mult munca fizică; alții cari, utilizează mai mult munca intelectuală și acești sunt profesioniști intelectuali. Aceste grupe generale se subdivizează în o mulțime de profesii.

Orice profesiune, pentru a putea fi exercitată cu utilitate pentru cel ce o practică, invocă o dispozițiune naturală a individului spre ea; nu te poți apuca de un comerț în en-gross, întrucât îți place mai mult cercetările științifice.

Prin urmare, vom alege acele profesii cari, sunt într' o legătură firească cu sufletul nostru. Dacă astfel se prezintă lucrurile în prima categorie de profesioniști, apoi nu mai puțin poate fi exclusă teoria, comportându-o profesioniștilor intelectuali; acele legi psihice conduc și în această categorie.

Profesiunea este profesiune, până la punctul foarte distinct, de unde ea devine o artă; prin urmare nu toți profesioniștii sunt și artiști. Nu vreau să se înțeleagă noțiunea „*artist*” ca a fi un actor de scenă, întrucât nu numai acești sunt artiști.

Profesiunea devine artă, când esteticul execuției prezintă o superioritate, față de lucrurile colegilor de branșă. A fi profesionist-artist, înseamnă a avea aplicațiuni excepțional caracteristice profesiei; în acest sens putem avea artiști excelenți și — dacă vrei — și mai puțin excelenți, în toate profesiunile.

Să vedem cum pledează lucrurile în cadrele profesiei noastre de învățători.

Este profesiune și cariera noastră, însă având caractere distincte, superioare multor profesii. Aplicând teoria aptitudinilor înăscute, apoi aceasta se afirmă cu o nuanță potențială în această direcție.

Cariera de învățător implică aptitudini naturale, cu atât mai mult, cu cât această profesiune trebuie prefăcută în artă; în principiu se consideră artă, în prezent; real însă este prefăcută în profesiune. Dat fiind materialul de transformat, care trebuie lucrat și modelat, ceace este sufletul copilului, generațiile de mâne, rezonabilitatea morală, în fața legilor și urmașilor, se impune logic. Sufletul copilului nu poate fi modelat după cum un sculptor vrea să imprime niște linii armonice pe o piatră. E de ajuns sculptorului și pictorului a avea o intuiție conștientă a armoniei liniilor și culorilor, pentru a se considera artist! Nu tot așa de ușor se aplică cazul vorbind despre învățători. Dacă azi, cariera noastră este artă numai în principiu, datoria noastră este de-a o face din principiu, faptă, din ideie, acțiune. Dar știind că drumul dela ideie la acțiune trebuie să treacă prin inimă, este necesar, în cazul de față, a fi în noi dragostea încadrabilă ce trebuie s' o avem față de carieră. Numai atunci când lucrul este făcut cu plăcere, devine util.

Orice artă, însă, necesită o perioadă de formare a spiritului, în direcția dorită; tot așa vorbim de profesiunile manuale, unde avem așa numitul timp al „uceniciei”; deosebirea constă însă în durata timpului. În primul caz, fiind vorba de o formare a spiritului celui ce profesează, desigur timpul necesar va avea o durată împătrită decât ucenicie, în care, se formează deprinderea mâinii și spiritul de observație.

Necesitatea formării spiritului implică, în stadiul său de afirmare, necesitatea unei culturi generale. Educatorul — artistul — va avea să crească copiii, în vederea scopurilor și aspirațiilor etnice, ale poporului din care face parte. În consecință, cultura generală va fi alimentată și alături armonice pe patrimoniul psihic al educatorului; el va cunoaște toate caracteristicile etnice ale națiunii și minorităților conlocuitoare, ceea ce reiese spontan din teoria democratismului. Perfecțiunea artistului nu este formată deplin nici când; putem vorbi însă de o superioritate a artistului, distingând însușirile lui personale față de antecesorii săi.

Teoria evoluției remarcă considerabil aceste lucruri. Putem vorbi de un excelent artist, căruia nu-i putem găsi un asemănător pe glob; nu este exclusă premisa că în viitor se vor ivi alții și mai perfecți.

Dat fiind omului o tendință naturală de a fi tot mai perfect, de-a tangenția „chipul și asemănarea lui Dumnezeu”, arată evident că se vor ivi alții și mai perfecți, în toate domeniile de activitate omenească. Sau atunci admitem o ipoteză fantastică, că omenirea, în evoluția ei, va atinge un apogeu al civilizației și culturii, la care va staționa la infinit; da! dar atunci mai devine posibilă o infinită evoluție?...

Dacă doctrina evoluției realizează o formidabilă mișcare regresivă și dacă acești indivizi învinși, în spiritul teoriei darwiniene, sunt victimele unui progres perceptibil, desigur că teoria evoluției și în considerațiunile noastre își are aplicațiuni.

Deci spiritul artistului este într-o continuă perfecțiune, indiferent de timp. Științele pozitive și nu cele oculte, sunt în stare să facă această perfecțiune a sufletului.

Profesionistul care, rămâne în activitatea sa, în înțelesul strâns al cuvântului de „profesiune”, nu suferă nici o schimbare mai evidentă; doar deprinderea mâinii, elasticitatea coardelor vocale au suferit ceva constant: Aceiaș ocupațiune, repetată în aceleaș condiții și cu aceiaș forță creatoare, produce o manifestare mecanică a mișcării. Modelatorul unei bucați de lut, poate avea orice discuție în timpul ce mâinile lui sunt în stare să formeze din acea bucată de pământ, nedefinită ca formă și mijloc de utilitate, un obiect de prima necesitate.

În cazul de față, forța conștientă a sufletului prea puțin a acționat asupra mușchilor motori; mișcările devin inconștiente iar zona de reflecție în suflet a mișcărilor, produce o difuză imagine. Activitatea rămâne într-o lamentabilă putere de creațiune.

Până la acest stadiu, putem admite noțiunea de „profesiune”; de aici înainte se afirmă, cu nuanțe evident potențiate, noțiunea de „artă”. Ea constă într-o perfecționare conștientă și intenționată a profesiei, o altoire și inobilitare a germeilor apti-

tudinilor înăscute. Totul se petrece coordonat, clar și cu un sever control al conștiinței.

Spiritul nu mai rămâne puțin activ, dacă nu exclus, cum era înainte; totul se petrece sub o constată și progresivă emancipare a sufletului: o continuă perfecționare.

De aici, continuând, încep a se observa așa numiții aplicați spre arte“.

Comportându-ne în cadrele activității noastre, observăm, cu puțină analiză a muncii noastre intelectuale, că avem aceiaș stare de lucruri. Suntem profesioniști; rari cazuri când putem vorbi de artiști; cariera noastră, după cum am afirmat mai înainte, în principii este discutată ca artă; când este vorba de rezultatul producției noastre artistice, apoi, fără nici o acoperire a a lucrurilor, suntem departe a-ne considera artiști,

Se va obiecționa, însă nu suntem pe calea cea bună? Dacă pe terenul discuțiilor pedagogice, de metod și organizație școlară, totuși se mai observ fluctuații a ideilor -- puține ce e drept -- apoi, nu însemnează că noi suntem în rutină cu teoriile și metodele de predere: toate schimbările și efortările, cari se fac, tind să producă o schimbare radicală, în felul de organizație și metod în școală. Ideile au fost sugestionate de pedagogii clasici, iar noi le-am considerat a fi necesare, numai în urma catastrofei de granițe și concepțiuni politice -- economice -- sociale, în decursul anilor 1914--1918.

Tocmai aprigele lupte ce se dau pentru a relieva caracterele adevărate ale sufletului „*Majestății Sale Copilul*“, demonstrează puternic atenția ce se dă noilor reforme școlare. Sunt tendințe clare de perfecționare.

Nu este în joc ideea unei tendințe de mai bine? S'au pășit oare peste pragul profesiei? Nu este în cauză o activitate conștientă a sufletului?...

Iată cum concepțiunile despre școală evoluează, cum spiritul nu este în deplină perfecțiune; cum preocupările lumii pedagogice tind și formează din cariera noastră o artă!...

Chestiunile, reformele, soluțiunile sunt luate în principiu; prea puține sunt laboratoarele în cari se încearcă demonstrarea eficacității lor; prea puțin ideea se transformă în faptă.

Iată, acum, de ce nu suntem încă artiști. Avem tendințe de devenire. Massa mare a învățătorimii rămâne tot în cadrele noțiunii de „profesioniști“.

O radicală schimbare a concepției noastre despre activitatea noastră, trebuiește făcută. Sufletul idealului trebuie să vibreze în noi cu puterea în care este conceput ca idee. Avem nevoie de căldura idealismului, care, pare că este rece în noi. Sunt cauze foarte reale și de cari nu suntem noi de vină, că ne lipsește idealul: critica clasare a noastră în bugetul statului. Ori-

cât de mult s'ar cere sacrificii din partea noastră, dacă se va continua starea de lucruri încă, apoi, fără să se vrea, va fi distrus în noi orice scânteie de avânt!

Până însă cariera noastră nu este pătată de lașitate și superficialitate, vom tinde a face din profesie, artă, din vorbă faptă!...

Laz, Decembrie, 1028.

I. Breazu, inv.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

No. 4821—1928.

Obiect: Ateliere școlare.

Vă invităm să ne comunicați în termen de 8 zile următoarele date asupra atelierelor de pe lângă școala ce conduceți: 1. Felul atelierului (tâmplarie, țesătorie etc.) 2. Aveți local special pentru atelier? 3. Cine predă la atelier? 4. În câte ore pe săptămână? 5. Numărul elevilor, cari cercetează atelierul? Vor răspunde numai școlile, care au ateliere.

No. 4822—1928.

Obiect: Cursurile supraprimare.

Cerem să ni-se comunice în timpul cel mai scurt următoarele: 1. Se țin cursuri supraprimare (cl. V—VI—VII) la școala DV.? 2. Cine conduce aceste cursuri? Ni-se va arăta clasa și numărul elevilor după sex.

No. 4823—1928.

Obiect: Cursuri de adulți.

Să ni-se comunice în termen de 8 zile următoarele: 1. Se țin cursuri de adulți pe lângă școala DVoastre? 2. Când s'au început în acest an școlar cursurile de adulți? 3. Cine predă la aceste cursuri? 4. În câte ore pe săptămână? 5. În care zile se țin aceste cursuri? 6. Câți elevi cercetează aceste cursuri?

Dacă cursurile se țin de către mai mulți învățători, atunci la fiecare învățător ni se vor arăta datele de mai sus. Datele au să fie absolut exacte, purtând responsabilitatea directorul școlii.

No. 4729—1928.

Obiect: Examen pentru învăţătorii ajutori.

Intemeiaţi pe ordinul Nr. 129.480—1928 Vă facem cunoscut, că Ministerul a dispus că învăţătorii a dispus că învăţătorii ajutori, să prezinte la examenul de capacitate pe lângă actele pe baza căror au obţinut acest titlu şi un certificat eliberat de Inspectorat, în care să se arate că actele candidatului sunt în regulă şi cel în drept a da examen, ideplineşte condiţiunile cerute de legea învăţământului primar.

No. 4877—1928.

Obiect: Achilarea cotizaţiei de 100 lei lei „Asociaţia Învăţătorilor.”

Rugăm pe domnii învăţători, ca să achite la Percepţii cu ocazia ridicării salarelor de pe luna curentă şi taxa de 100 lei pentru Asociaţia Învăţătorilor pe anul 1928.

Revizor: M. Sasu.

Convocare.

Domnii învăţători, membrii ai Asociaţiei de Inmormântare din acest judeţ cu onoare sunt convocaţi la adunarea generală extraordinară care se va ţinea în modul următor: 2. Ianuarie 1929 orele 9 a. m. în Alba Iulia cu învăţătorii din plăşile Abrud, Ighiu, Vinţul de jos şi Sebeş, iar în 3 Ian. 1929 orele 9 a. m. în Aiud cu învăţătorii din plăşile Aiud, Teiuş şi Uioara. Adunările se vor ţinea în localurile şcolaelor primare de stat No. 1 din respectivele localităţi.

Sunt rugaţi să ia parte toţi învăţătorii, indiferent, că sunt sau nu sunt membrii. Cei cari nu pot veni pot să-şi trimită aderările în scris.

Program:

1. Dare de seamă asupra cotizaţiilor membrilor.
2. Modificare statutelor asociaţiei.
3. Eventuale.

Aiud, 22 Decemvrie 1928.

Marian Sasu.

revizor şcolar, preş. asoc. de înm.

ŞTIRI.

Dorim tuturor colaboratorilor şi cetitorilor noştri sărbători fericite.

* Numărul proxim al revistei noastre va apărea numai la 5 Ianuarie 1929.

* Chitanțele de pe luna Decembrie a. c. au fost expediate în 18 ale lunii.

* Pe ziua de 1 Ian. 1929 au fost puși în stadiul penziorării următorii învățători: Iuliu Domșa — Petelca, Teodor Bogdan — Totoiu și Iulian Anghel — Cricău.

Cooperativa roagă cu insistență pe toți debitorii săi să achite sumele ce îi datoresc.

Comitetele școlare sunt rugate să ne achite abonamentele restante.

* Incepând cu anul 1929 vom trimite revista tuturor dlor învățători.

Asociația învățătorilor, secția jud. Alba.

No. 30—1928.

BCU Cluj / Comunicat. Library Cluj

În Nru 8—1920 al revistei „Învățătorul” a apărut Convocarea congresului învățătorilor ardeleni pe zilele de 27 și 28 Dec. a. c. în Cluj. Comitetul Asociației noastre, în ședința sa din 14 August a. c. spre a fi pregătit pentru orice eventualitate, a adus o hotărâre, care se menține. Celor delegați cu reprezentarea noastră, le-am trimis delegațiile scrise, în regulă, încă în August. Deci suntem în rânduială cu toate.

Sebeșel, la 15 Dec. 1928.

Președinte:

Alexandru Dublea

Publicațiune.

Membrii Direcțiunii soc. pe acții „Românul din Aiud, aduce la cunoștință celor interesați disolvarea societăți conf. art. 202 Cod. com. magh. și invită pe creditorii societății ca în termen de 6 luni dela ultima publicațiune să-și arete pretențiunile lor la sediul societății în Aiud.

Aiud, la 14 Decembrie 1928.

Direcțiunea.

